

17 HAZİRAN

Erdoğan TOKMAKÇIOĞLU

1 7 Haziran... Haziran'ın 17'si... Haziran ayının 17'si... Altıncı ayın 17'si... 17'si Haziran'ın...

Hep öyle diyordu...

Hep “17 Haziran” diyordu, başka bir şey demiyordu...

Bu tarih, onun için sanki bir milat, başlangıç, sıfır noktası, ön söz, mukaddime, ilk adımdı!..

Böylesine bir soru yöneltildiğinde ya hiç yanıt alınmadı ya da soruya baştan savma yanıtlar geldi... “17 Haziran’da ne olacağı 17 Haziran’da belli olur!”... “O tarih gelsin, ne olup ne olmayacağı ortaya çıkar!” gibilerinden...

Verilen bu tür yanıtlar nedeniyle “17 Haziran” giderek daha gizemli, daha ilgi çeken, merak edilen bir tarih durumuna geldi...

17 Haziran!..

O kadar!..

Bu tarihte ne olabilir, ne olmuştur, ne olacaktır, niçin, neden 17 Haziran?..

Yanıt yok!..

Aslında var tabii de, “17 Haziran”ı söyleyenden başka o yanıtı bilen Tanrı'nın tek kulu yok!..

Durum böyle olunca, ortalık bir tahmin seline boğulmaz mı?..

Boğulur!..

“17 Haziran’da bizimki muhakkak olağanüstü, beklenmedik, yankılar uyandıracak bir eylem ve söylemle çıkacak herkesin karşısına!”...

“Evlenip dünya evine girecek!”...

“Saf mısın sen, adam niceedir evli zaten... Ama belki boşanabilir!”...

“İster misin intihar eyleyip yaşamına son versin?.. Olur mu olur!.. Bakarsın geriye de müthiş bir miras bırakmış!”...

“Ya da memleketi terk eyleyip akla gelmez bir yerde, ne bileyim, Afrika’da Zanzibar’da ya da Kutuplarda Eskimolar arasında bir yaşam sürmeye başlasın 17 Haziran’dan itibaren?”...

“Hadi canım, insanı güldürmeyin!.. Ne Afrikası, ne Kutupları?.. O gitse güneydeki sahil kasabalarından birine gidip son yıllarını orada geçirir belki?”...

Böyle işte!..

Milletin işi gücü yok ki!.. Geçmişte 17 Haziran günü önemli bir olay meydana gelmiş mi acaba diye araştıranlar bile oldu!..

İh!..

17 Haziran’da öyle akıllarda kalacak, olağanüstü herhangi bir olay meydana gelmemişi eskilerde... Saptanabilen ilgi çekebilecek tek bilgi ise, 17 Haziran’ın yılın en uzun günlerinin başlarında yer aldığı ve gündüzlerin yaklaşık 15 saat, 15-16 dakika kadar sürdüğüyü!..

O kadar!..

Yani ilkbaharın bitiş, yaz aylarının başladığı günler... Anlaşılan; “Hele bir gelsin 17 Haziran!” diyerek belki de yaz mevsimine girilişin kastedildiğini öne sürenler oldu!.. Gel gelelim, büyük bir çoğunluk bu tür yorumlara kulak asmadı!.. Asmayınca da “17 Haziran” deyip başka da bir şey demeyen kişinin bu yolda konuşarak neyi amaçlamak istediği yine anlaşılamadı ve söz konusu tarih bir bilinmez, bir meçhul, bir sır, bir çözülememiş bilmece, bir yanıtız soru olarak kalakaldı!.. Kalınca, “17 Haziran” diye tutturana o kişi için yapılan yorumlar çoğaldıkça çoğaldı!..

Şöyle:

“Göreceksiniz, 17 Haziran bir gelsin; bizimki ortaya çıkacak ve hepimize gülümseye gülümseye; ‘Şaka yaptım, şaka yaptım!’ diyecek!”...

“Yetti be!.. Bana ne 17 Haziran’dan!”...

“Öyle konuşma... Sonra pişman bile olabilirsin!”...

“Yahu, ister misiniz 17 Haziran onun doğum günü olsun?.. Olsun da adam dehşetli bir kutlama yapsın o tarihte?”...

“Öf be!.. Bırakın bulmaca çözercesine 17 Haziran için mütalaa serdetmeyi!.. Adamcağız; ‘Hele bir gelsin o tarih, her şeyi anlayacaksınız o gün!’ deyip duruyor... Sayılı günler tez geçer... Elbet gelip çatacak 17 Haziran... Sıkın dişinizi biraz!”...

“Kuzum, amma tuhaf insanlarsınız, amma tez canlısınız, 17 Haziran tarihini ortaya atan dünyanın en efendi, en düzgün insanlarından biri değil mi?.. Bekleyelim o hâlde... Dokuz ay anamızın karnında nasıl durduk?.. Göreceksiniz 17 Haziran herkese hayırlar getirecek!.. Göreceksiniz çok, çok iyi şeyler olacak!”...

Ancaaaak...

Güzel, hoş da aynı konuda tam tersi düşünenler de vardı... Bu gibiler her Allah’ın günü 17 Haziran ile ilgili yığın yığın felaket senaryoları üretiyorlardı...

“Göreceksiniz; o gün gelip çatığında o halim selim, o uysal, o efendi dediğiniz, eline bir meşale alarak başta kendisinin, mahalledeki beş altı evi tutuşturup korkunç bir yangın çıkartacak!.. Bu kundaklamayla tarihe geçmeyi amaçlıyor!”...

“Bizim mahallede bir falcı kadın adamın fasulye falına bakmış... Ne çıkmış, biliyor musunuz?.. Adam, 17 Haziran’da, sabah karanlığında kentteki tüm ahırların, ağılların, tavlaların kapılarını bir bir açıp binlerce atı, eşeği, ineği, öküzü, koyunu, keçiyi serbest bırakıp kentin yollarına sürecekmış!”...

“Bizler gerçekten çok saf insanlarız, çok saf; adam ’17 Haziran’ diye diye aslında herkesle matrak geçiyor, alay ediyor!.. Göreceksiniz o tarihte bize dönüp nanik yapacak, hepimizi aptal yerine koyduğunu belki yüzümüze karşı haykıracak!”...

17 Haziran ile ilgili çok daha değişik tahminler, yorumlar da dalga dalga, kulaktan kulağa dolaşıyordu kentte...

“17 Haziran’da neler olacağını öğrenmek için XVI. yüzyılda ünlü astrolog Nostradamus’un 1555’te yayımladığı yapıtı ‘Yüzükler’e başvuracaksınız!.. Adam, günümüze dek olup bitecek her bir şeyi ta o tarihlerde yegân yegân anlatmış!.. Biraz sıkı çalışılırsa 17 Haziran’ın sırrı tüm ayrıntılarıyla ortaya çıkabilir!”...

“Göreceksiniz 17 Haziran’da adam olağanüstü bir sürprizle karşımıza çıkacak!.. Herkesi şaşkına çevirecek!.. O tarihte şimdiye dek bizlerden sakladığı dünya çapındaki bir buluşunu açıklayacağını tahmin ediyorum... Göreceksiniz!”...

17 Haziran ile ilgili söylentiler, yorumlar, tartışmalar, tahminler, iddialar giderek kentin bir numaralı sorunu durumuna geldi... Kent TV’sinde bu konuda açık oturumlar, anketler, çeşitli programlar düzenlendi... 17 Haziran adlı bir dizi çevrildi... Ancak, beklenen reytingi alamadığından bir hafta sonra gösterimden kaldırıldı... Gazeteler konuyu her gün dile getirmekte birbirleriyle yarıştılar... 17 Haziran adlı bir şarkı uzun süre liste başı oldu...

Artık herkes 17 Haziran’ı kendisiyle özdeşleştirip, o tarihte kendisiyle ilgili bol bol hayaller üretiyordu...

“17 Haziran’da kentin en görkemli alışveriş merkezini görkemli bir törenle hizmete açıp, şahsım için inşa ettiğim rezidans gökdelenin en üst katında oturmaya başlayacağım!.. Kimse şaşırmasın!”...

“Bir futbol takımı kurup adını 17 Haziran İdman Gücü koydum... Güçlü transferlerle önüme çıkan takımı yeniyorum!”...

“Bir dönerci dükkânı açıp adını 17 Haziran koydum ve o tarihte tam 20 yerde birden dönerci dükkânı açarak ulusal bir döner kebab zinciri oluşturdum!”...

“17 Haziran’da tam teşekküllü bir üniversite kurarak 17 Haziran Üniversitesi adıyla hizmete açtım!”...

Ahali işte böyle “17 Haziran”la neredeyse aklını bozacak bir kerteye varıp ulaşmışken bir de bakıldı ki “17 Haziran gazozu”, “17 Haziran gofreti”, “17 Haziran diş macunu”, “17 Haziran bisküvisi”, “17 Haziran tıraş bıçağı”, “17 Haziran tişörtü”, “17 Haziran saati”, “17 Haziran cikleti”, “17 Haziran çikolatası” adlarını taşıyan bir yığın ürün piyasayı doldurmuş!.. “17 Haziran Mahallesi”, “17 Haziran Bulvarı”, “17 Haziran Sitesi”, “17 Haziran Apartmanı” diye isimler konulmuş sağa sola!..

Bütün bunlar olup olup dururken hâliyle zaman da ilerledi...

Haziran ayının ilk haftasından sonra, 17 Haziran’a bir hafta filan kalınca o gün neler olacak diye ahalinin merakı adamakıllı yoğunlaşmıştı...

Derken Haziran’ın 16’sı geldi çattı...

17 Haziran’da, şafak sökmeden çok, çok daha önce ahali “17 Haziran

sorunu”nu çıkartanın evinin önündeki geniş alana birer, ikişer, üçer beşer, onar yirmişer toplana toplana kısa süre içinde alanı lebalep, hıncahınc, tıklım tıklım, ağzına kadar doldurdu...

Ortalık aydınlanıp da kara iplik ak iplikten ayırt edilmeye başlandığında kalabalığın sabrı kaplara kacaklara sığamaz oldu... Bir gürültü, bir patırtı, bir bağırıtı, bir ıslık, bir alkış, bir kıyamettir her bir yanı kapladı... Herhâlde bu yüzden, “17 Haziran” tarihi kendisi için bir milat, başlangıç, sıfır noktası, ön söz, mukaddime, ilk adım sayılan; “17 Haziran” diyen, başka da bir şey demeyen; ak saçlı, uzunca boylu, temiz yüzlü, efendi görünümlü kişi evinin meydana bakan balkonuna çıktı...

O çıkar çıkmaz meydana kalabalık bir ağızdan “Haydi!.. Haydi!.. Haydi!..” diye bağırıp alkış tuttu kendisine... Adam, güleç bir yüzle, iki elini sallayarak kalabalığa karşılık verdi... Sonra balkon kapısından eve girdi ve az sonra elinde üstünde çaydanlık, bir semaverle geri döndü... Meydandakiler onun tüm hareketlerini büyük bir dikkatle izliyordu...

“17 Haziran” deyip başka bir şey demeyen, ak saçlı, uzunca boylu, temiz yüzlü, efendi görünümlü adam, semaveri balkondaki masanın üzerine koydu...

Semaverin üzerindeki çay demliğini aldı...

Masadaki ince belli çay bardağının üstüne bir süzgeç yerleştirdi...

Demlikten bardağın yarısına kadar iyice demlenmiş, tavşan kanı çayı dikkatle doldurdu... Üzerine semaverden yeterince sıcak su ekledi...

Bardağa küçük bir kesme şeker atıp kaşıkla karıştırdı...

Çay bardağını tabağından tutarak eline aldı... Kenarını ağzına götürdü...

Dudaklarını açıp höpürdeterek bir iki yudum çay içti...

Derken yüzünün her noktasında bundan duyulan hazzın belirtileri ayan beyan belli oluyordu...

Derin, çok derin bir “Ohhh!” çekti...

Alanı lebalep, hıncahınc, tıklım tıklım, ağzına kadar doldurmuş ahali gözlerini dört açmış, adamın yaptıklarını, bunları neden yaptığına hiçbir anlam veremeden, çoğunun ağızları açık, hayretle, şaşkınlıkla, ses seda çıkarmadan izledi...

Balkondaki, bir yudum çay daha içti...

Derin bir “Ohhh!” daha çekti...

Lebalep, tıklım tıklım, tıklım tıkış, itiş kakış, bağıriş çağırış alanda yer yer de irili ufaklı dalgalanmalar oluşturan ahali yine onu seyretmeyi sürdürdü...

Balkondaki adam, çayından üçüncü bir yudum daha içip, üçüncü kez derin bir “Ohhh!” çektikten sonra, elindeki çay bardağını kendisini izleyen ahaliye doğru uzatarak onları selamladı!.. Daha sonra önceden oraya konulduğu anlaşılan kocaman bir megafonu alıp ağzına götürdü; söylev verircesine ahaliye seslendi:

“Hanımlar, beyler!..

Sevgili hemşehrilerim!..

Toplanıp beni izlemek zahmetinde bulunmanızdan ötürü teker teker hepimize teşekkürlerimi sunarım!..

Sevgili hemşehrilerim!..

Bir yıldan bu yana bugünü, 17 Haziran’ı bekledim...

O gün, o an geldi en sonunda... İşte hepimiz gözlerinizle gördünüz olan biteni; benim ne yaptığımı...

Sevgili hemşehrilerim!..

Bugün, günün ilk saatlerinde, kendime güzel bir çay demledim...

Şükürler olsun ki, demlediğim çayı içebildiğimi hepimiz gördünüz, buna tanık oldunuz...”

Balkondaki, çayından bir koca yudum daha aldı, yine derin bir “Ohhh!” çektikten sonra konuşmasını sürdürdü...

“Sevgili hemşehrilerim...

Çok ufak yaşlardan başladım çay içmeye... Çok sevdim o eşsiz kokulu, o lezzetli içeceği... İnanılmaz ölçüde aşırı bir çay tiryakisi oldum... Gel gelelim, tam 365 gün önce, çok güvendiğim, inandığım doktorlarım, yakalandığım bir hastalıktan kurtulabilmek, yaşamımı sürdürebilmek için benim çay içmemi yasakladılar!.. Bir damla çayın bile yaşamımın sonu olabileceğini söylediler!.. Tamam mı?.. Eksiksiz, tastamam bir yıldır, tam 52 haftadır, 365 gündür, bir yudumcuk çay bile içmedim!.. Çünkü tam bir yıl ağzıma çay koymamamı şart koşmuştu doktorlarım!.. O denli tiryaki olmama, canımın

o denli çekmesine, o denli istememe rağmen şu ana kadar yasağa uydum ve çay içmedim!..

Sabrettim...

Kendimi tuttum...

Arzularıma gem vurdum...

Zapt eyledim kendimi...

O denli istememe, o denli imrenmeme, o denli özlememe, canımın o denli çekmesine rağmen ağızıma bir damlacık çay bile girmede o yasak 365 gün boyunca!..

Şükürler olsun!..

Geldi en sonunda 17 Haziran!..

Kavuşmak için yanıp tutuştuğum demli çaylara, o misler gibi kokan, tadı damaklar çatlatan, buruk lezzetli; zihne küşayış, insana esenlik, mutluluk, özgüven verdiği inandığım çaya şükürler olsun ki kavuştum..."

Balkondaki adam, ince belli çay bardağından iki gözünü de yuma yuma, bir yudum daha içti, derin bir "Ohhh!" daha çekti...

O ana kadar meydanı lebalep, tıka basa, hıncahınç, tıklım tıklım, ağızına kadar doldurmuş ahali balkondakini merak, hayret, tanımlanamaz bir heyecan duygusuyla, fazla ses seda çıkartmadan izliyordu...

Adam, çayını yudumlayıp, derin bir "Ohhh!" daha çektikten sonra meydana ahalden önce yavaş yavaş, niteliği anlaşılamayan, alçak desibelli, ortak bir uğultu yükseldi...

Uğultu, giderek arttığı gibi homurtuya dönüştü...

Derken ahalinin bir bölümünden; "Yaşa, varol!" ve alkış sesleri yükseldi...

Ancak, ahalinin öteki bölümü açıktan açığa balkondakine yumruk sallayıp aleyhte tezahürata başladı...

Balkondaki adam ise pek orali olmamıştı...

Bardaktaki çayını bitirdi...

Kendine ikinci bir bardak çay daha doldurdu...

Elinde çay bardağı ayakta bir yandan çayını içerken bir yandan da aha-

liyi selamlaya selamlaya, öpücükler göndere göndere balkonda sağa sola birkaç kez gidip geldi...

İşler böylesine gelişip, yürüyüp giderken bir de bakıldı ki ortalığı inanılmaz, olağanüstü, gerçek karşıtı görüntüler kaplamış...

Artık meydanı lebalep, tıklım tıklım, hıncahınç, ağzına kadar dolduran kalabalıkta herkes, istisnasız herkes elinde ince belli bir çay bardağı tutuyor!..

İyi mi?..

Herkes çayından aynı anda, höpürdeterek bir yudum içtikten sonra derin bir “Ohhh!” çekiyor!..

İyi mi?..

Tüm çay bardaklarının ve tabaklarının üzerlerinde süslü harflerle “17 Haziran” yazılı!.. “17 Haziran!”...

İyi mi?..

Sonunda alandaki bütün ahali, balkondakini yuhalayanlar bile onu alkışlayıp “Yaşa!.. Varol!..” diye bağırmaya başladı!.. Aman, ne bağırış, ne tezahürat, işte o kadar olur...

İyi mi?..